

Socialdepartementet
Enheten för folkhälsa och sjukvård

Remissvar till promemorian Vaccinationsbevis på serveringsställen och i andra verksamheter, smittskyddsåtgärder i långväga kollektivtrafik och förlängning av begränsnings- och serveringsförfordningarna. S2021/07875

Statens museer för världskultur (SMVK) är remissinstans och lämnar även synpunkter som framförts inom ramen för Centralmuseernas samarbetsråd (CMS).

Både SMVK och CMS ställer sig positiva till möjligheten för museiverksamhetsutövare att införa vaccinationsbevis. Detta då det skulle medföra att inte i onödan begränsa museers verksamhet och vissa lättnader från andra restriktioner, exempelvis indirekta maxantal. Detta möjliggör också att kunna upprätthålla öppethållande, högre besöksvolym och därmed kunna fortsätta att bedriva verksamhet i enlighet med uppdrag och samtidigt säkra nödvändiga intäkter för museerna. SMVK och CMS framhåller vikten av att det är respektive verksamhetsutövare som får bestämma om vaccinationsbevis ska användas i verksamheten. SMVK och CMS uppskattar att promemorian framhåller att olika museer har olika förutsättningar att bedriva sin verksamhet på ett från smittskyddssynpunkt säkert sätt och att hänsyn bör tas till att risk för smittspridning kan skilja sig åt mellan olika typer av museiverksamheter och variationer i besöksflöden. Tilläggas kan att andra internationella museer har god erfarenhet av att ha infört vaccinationsbevis.

Då många museirestauranger är tätt integrerade med det museum de huserar i och för besökare en del av helhetsupplevelsen, är det önskvärt att samma regelverk avseende vaccinationsbevis ska gälla för museiverksamheten som för dess restaurangverksamhet. Detta för att göra förutsättningarna vid ett besök så konsekventa som möjligt för museibesökaren.

SMVK och CMS uppskattar också att promemorian är tydlig med att införande av vaccinationsbevis kan påverka allmänhetens tillgång till museer, som enligt museilagen ska vara tillgängliga för alla. I rådande samhällssituation och under en begränsad period skulle vaccinationsbevis kunna vara ett sätt för museer att fortsätta fylla en viktig demokratisk funktion genom att vaccinationsbevis möjliggör för utövaren att upprätthålla verksamheten och erbjuda fler besökare en tryggare tillgång till museerna. Därtill erbjuder museer redan idag ett brett digitalt utbud för de besökare som inte är vaccinerade, tillhör riskgrupper eller av andra skäl inte har möjlighet att göra ett fysiskt besök.

Om en verksamhet väljer att införa vaccinationsbevis anser SMVK och CMS att krav på att uppvisa vaccinationsbevis endast ska gälla personer över 18 år, undantaget vuxna som av medicinska skäl inte kan tillhandahålla detta. Då museer är kulturverksamheter som bland

andra många skolgrupper besöker fysiskt, blir 18-årsgränsen en naturlig gränsdragning. SMVK och CMS har förståelse och respekt för förslagets bedömning om att kravet om vaccinationsbevis sänks till 16 år ifall smittläget så kräver samt sett till barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Det bedöms dock medföra försvårande omständigheter för både museernas pedagogiska verksamhet ifall denna lägre gräns införs, kopplat att vissa minderåriga individer kan uppleva att de blir utestängda och/eller särbehandlade i samband med ett skolbesök. En åldersgräns på 18 år gällande vaccinationsbevis understryker individens möjlighet att fatta självständiga beslut i egenskap av myndig person.

För att möta olika individers vanor krävs en kombination av analoga och digitala lösningar. Erfarenhet av användning av vaccinationsbevis hittills visar att det är önskvärt att identifikationskontroll också kan göras med hjälp av digitalt BankId. Vidare ser SMVK och CMS behov av vägledning gällande kontroll av vaccinationsbevis för besökare från länder utanför EU. Då många museer är destinationer för internationella besökare från exempelvis Nordamerika, Asien och Storbritannien, är detta en fråga som behöver lösas.

SMVK och CMS ser en risk för ökade kostnader vid införande av vaccinationsbevis, bland annat för behov av ökade personalresurser och kostnader för förstärkning av smittskyddsåtgärder. I detta sammanhang vill SMVK och CMS även lyfta behov om tydliga riktlinjer om vilken förväntan det finns på att personal som tjänstgör i miljöer där besökare avkrävs vaccinationsbevis också är vaccinerad.

I detta ärende har överintendent Ann Follin beslutat efter föredragning av avdelningschef Jessica Christensen, Publika möten.

Göteborg 17 december 2021

Ann Follin
Överintendent
Statens museer för världskultur